

RINGERIKE KOMMUNE

Kommunedelplan for masseforvaltning

Vurdering av uttalelser
ved varsel om oppstart og høring og offentlig ettersyn av planprogram

05.08.2019

Varsel om oppstart av planarbeid og høring og offentlig ettersyn av planprogram

Det ble varslet oppstart av arbeid med kommunedelplan for masseforvaltning, og planprogram, som var på høring og offentlig ettersyn i perioden 30.mars – 20. mai 2019. Det kom en 13 høringsuttalelser til planforslaget. I dette dokumentet er hver enkelt uttalelse oppsummert og kommentert av rådmannen.

Uttalelsene er sortert etter følgende type uttaleparter:

- Statlige og regionale myndigheter
- Kommunale uttaleparter
- Organisasjoner

Nr.	Navn	Dato
1.	Buskerud Fylkeskommune	12.04.19
2.	Fylkesmannen i Oslo og Viken	20.05.19
3.	Direktoratet for mineralforvaltning	20.05.19
4.	Statens vegvesen (SVV)	06.06.19
5.	Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	21.05.19
6.	Mattilsynet	22.05.19
7.	Bane Nor	15.05.19
8.	Avinor AS	04.04.19
9.	Ringerike kommune, miljøretta helsevern	29.04.19
10.	Oslo kommune	20.05.19
11.	Modum kommune	21.05.19
12.	Krødsherad kommune	22.05.19
13.	Tunsberg bispedømme	16.05.19

	Rådmannens kommentar
<p>1. Buskerud Fylkeskommune</p> <p><u>Forholdet til regionale planer</u> I Buskerud er det ikke utarbeidet en regional plan for masseforvaltning og uttak av masser, men regional areal- og transport omtaler dette temaet og inneholder strategier og retningslinjer for masseuttak og massedeponi.</p> <p>Regional plan for areal- og transport er ikke nevnt under overskriften regionale planer/strategier for Buskerud. Det gjøres også oppmerksom på at regional plan også gir føringer for uttak av masser. Strategien for masseforvaltning i denne planen er at geologiske ressurser skal kartlegges og forvaltes for fremtiden og framtidige behov. Geologiske ressurser er ikke-fornybare ressurser, og disse ressursene må forvaltes på en god og bærekraftig måte.</p> <p>Verktøyet for god forvaltning er at disse ressursene sikres gjennom arbeidet med kommuneplanens arealdel og kommunedelplaner, samt utarbeiding av temakart som viser lokale, regionale og nasjonalt viktige forekomster.</p> <p>Det er gitt følgende retningslinjer for massedeponi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjennom arbeidet med kommuneplanen skal kommunen avklare om det er tilstrekkelig med arealer for mellomlagring med sikte på gjenbruk av masser og tilstrekkelig areal for massedeponi. Ved anleggelse av nye deponi er det viktig å vurdere arealets beskaffenhet, transportlengde, veikapasitet og trafiksikkerhet - Anleggelse av massedeponier bør løses innenfor den enkelte kommune, men det bør også åpnes for regionale løsninger og samarbeid mellom flere kommuner. - Bearbeiding med tanke på gjenbruk av masser bør legges nær uttaket dersom det er mulig. 	<p>Regional plan for areal- og transport er inkludert i planprogrammet som nasjonal føring.</p> <p>Selv om ordlyden er noe endret, samsvarer strategien for masseforvaltning i regional plan for areal- og transport med kommunedelplanen for masseforvaltning.</p>

Forholdet til kommunal planstrategi og kommuneplanens arealdel

Fylkeskommunen påpeker at kommunedelplanen for masseforvaltning burde vært satt inn i en større sammenheng.

Arbeidet med kommunedelplanen vil være med på å framskaffe et kunnskapsgrunnlag som kan være nyttig framtidig arbeid med kommuneplanens arealdel. En viktig målsetting vil være å sikre at områder med mineralforekomster ikke bygges ned.

Utfordringer

Ringerike kommune har store utfordringer både i forhold til masseuttak og massedeponering. Uttak av masser som sand, grus og pukk er grunnlaget for en omfattende næring med mange arbeidsplasser. Kommunen har mange og betydningsfulle mineralforekomster som må kartlegges, sikres og utnyttes i et langsiktig og bærekraftig perspektiv. På denne måten er det også mulig å sikre et grunnlag for næringsvirksomhet på en forutsigbar måte.

Samtidig er kommunen i større grad utsatt for press for å motta ulike former for masser fra andre kommuner som ligger sør for Ringerike. Omfanget av denne virksomheten har vært så stor at det til dels forekommet ulovlige deponering av masser. Det er derfor viktig at denne virksomheten kommer under ordnede forhold. I tillegg til dette vil bygging av nye Ringeriksbanen og E-16, gi store masseoverskudd som vil i stor grad vil gå til massedeponi. Det kommer også andre prosjekt, som E-16 Eggemoen-Olum og på lengre sikt E-16 Nymoene-Eggemoen. Lagring av masser knyttet til dette prosjektet er i stor grad tatt med i reguleringsplan, det er regulert massedeponi for deponering av masser fra prosjektet. Allikevel er det mulig å utnytte denne massen i framtiden avhengig av kvaliteten på massen. Denne overskuddsmassen bør kartlegges og vurderes i forbindelse med utarbeiding av denne planen. I forbindelse med massehåndtering i fellesprosjektet var det snakk

Rådmannen er enig i at kommuneplanen for masseforvaltning med fordel kunne vært satt inn i en større sammenheng. For å kunne ha ønsket fremdrift på revisjon av kommuneplanen utarbeides det en kommunedelplan for masseforvaltning, som vil bli innarbeidet i kommuneplanens arealdel ved neste revisjon.

Kommunen er klart over at det foreligger en rekke utfordringer i forhold til masseuttak og masseinntak. Merknaden til fylkeskommunen tas til orientering, og vil bli et sentralt tema i videre arbeid med kommunedelplanen.

Det er planlagt flere store samferdselsprosjekter i kommunen som kommer til å genere store overskuddsmasser. Om etterspørselen etter masser til samfunnsnyttig formål vil øke tilsvarende er dessverre uvisst. Ringerike kommune ønsker at det skal tilrettelegges for høyest mulig grad av gjenbruk av masser, men det må også avsettes arealer for permanent lagring av masser som ikke kan gjenbrukes.

Kommunen er kjent med at det foreligger en egen rapport for massehåndtering som følge av fellesprosjektet. Denne

om å utarbeide en felles planen for de involverte kommunenes, Ringerike, Hole og Bærum. Status på dette planarbeidet bør sjekkes nærmere.

Medvirkning i planen

Organisering av arbeidet er nevnt i kapittel 2.3. og i organisasjonskartet er det bare tatt med deltakere fra kommunen og andre offentlige instruksjoner. Fordi uttak av sand, pukk og andre mineraler er grunnlaget for en stor næring i kommunen, er det viktig å ta med representanter for næringen inn i arbeidet. Næringen består av profesjonelle aktører som har mye kunnskap og ressurser som kan være viktig i dette arbeidet. Både næringen og det offentlige har en felles interesse å få til en bærekraftig forvaltning og sikring av framtidige ressurser.

Utredningsbehov

Det må gjøres en vurdering av om NGUs tidligere kartlegging er tilstrekkelig eller om nødvendig å foreta ta en ytterligere kartlegging. NGUs kartlegging og kommunens tidligere temautredning går så langt tilbake som 2015. Det er viktig at kommunens geologiske kompetanse benyttes sammen med NGUs kompetanse og regiongeologen. Målet må være å komme fram til et felles kunnskapsgrunnlag som kan benyttes i den videre utarbeidelsen av kommunedelplanen.

Det bør skilles mellom kunnskapsgrunnlag og utredning knyttet til konsekvensutredningen. Kunnskapsgrunnlaget vil utgjøre kartleggingen av mineralske forekomster som sand, grus, pukk, løsmasser etc. Utredningene vil være knyttet til den formelle KU-prosessen, og de tema som vil være en del av denne utredningen.

Massedeponi

Det vises til at kommunen er i stand til å håndtere overskuddsmasser som kommer fra anlegg innenfor engen kommunegrense, men at hovedutfordringen er knyttet til mottak av masser som kommer fra andre kommuner. Dette fører til økt press på

planen legger ikke opp til permanent deponering av masser i Ringerike, men gjenbruk av masser i form av fyllinger for vei/bane. Overordnet plan for massehåndtering i forbindelse med FRE16 er inkludert i planprogrammet.

I starten av planprosessen ble det konkludert med at det ikke skulle sitte representanter fra næringen i styrings-/prosjektgruppa. Det vil bli lagt opp til tett samarbeid med næringen i den videre planprosessen.

I det videre planarbeidet vil det bli vurdert om NGUs tidligere kartlegging er tilstrekkelig som kunnskapsgrunnlag for arbeidet med kommunedelplanen. Her vil regiongeologien og NGUs kompetanse være sentral.

Tas til orientering.

Rådmannen er enig at det er viktig å kartlegge masser som kommer inn til kommunen, samt overskuddsmasser som genereres innenfor kommunens grenser. Det vil bli gjort en

Ringerike kommune, samt at massene transporteres over lengre avstander. I prinsippet er ikke dette ønskelig, men på grunn av manglende muligheter og mindre grad av tilrettelegging har denne situasjonen oppstått.

Planen legger opp til et samarbeid mellom kommunene for å finne egne arealer til massedeponi. I forbindelse med planarbeidet bør transporten av masser som kommer utenfor kommunen kartlegges. Dette kan gjøres i samarbeid med entreprenører og kommunene der slike masser kommer fra. Det er viktig å skaffe en oversikt over alle mottakene som er i gang, både de som er regulert til at de som ikke er regulert. Målsettingen må være at alle mottak skal omfattes av reguleringsplan.

Det er også sannsynlig at en del masser går til utfylling av landbruksareal, bakkeplanering jordforbedring og terrengregulering. Det kan være utfordrende å ha full oversikt over omfanget av denne virksomheten. Dette er stor utfordring i mange kommuner.

Kontroll og oversikt over ulike masser til deponering i massemtak

Kommunen bør kartlegge omfanget og behovet for mottak av masser som kommer utenfor kommunen. Denne prosessen vil nok i stor grad være betinget av innspill fra private som ser at dette er en mulighet. I vurderingen av de innspillene som kommer er det viktig at kommunen har fastsatt en del silingskriterier slik at en del innspill kan siles ut før de vurderes nærmere. Planprogrammet lister opp de ulike kategoriene av overskuddsmasser fra bygge- og anleggsvirksomhet. Det er ulike krav til deponering av ulike masser. Kontroll av de ulike massene er viktig slik at deponering skjer på en lovlig og forsvarlig måte. For å forhindre forurensing er kontroll viktig. I samarbeid med næringen bør det innføres et kontrollsystem. En annen måte er å begrense antall mottak. Det gir en bedre oversikt.

Kulturminnefaglige merknader

vurdering i samråd med NGU og fylkesgeologen om tidligere kartlegging er tilstrekkelig for arbeidet med kommunedelplanen.

Dette vil bli videre utredet i planarbeidet.

Det vil bli laget en oversikt over massemtak og tipp-plasser som er i aktiv drift i dag, i den grad dette er mulig. Rådmannen er enig i at målsettingen er at alle mottak skal omfattes av reguleringsplan.

Det har blitt gjennomført en innspillsrunde hvor private og næringen har hatt mulighet til å melde inn behov for mottak/uttak. Det vil bli gjort videre vurderinger av arealene i planarbeidet. Alle innspillene vil bli vurdert på det samme grunnlaget, med fastsatte silingskriterier.

Lowerket og krav til deponering vil bli ivaretatt i det videre planarbeidet.

Fylkeskommunen ser det som positivt at kulturminneloven er oppført blant de nasjonale føringene for planarbeidet i kapittel 1.2.1 i utkast til planprogram. Vi ber imidlertid om at Kulturminnekompasset: Regional plan for kulturminnevern i Buskerud 2017-2027 (vedtatt 27. april 2017) oppføres blant de regionale føringene. Den regionale planen inkluderer en oversikt over verneverdige kulturmiljøer som bidrar til å fortelle Buskeruds historie, og som bør benyttes som et kunnskapsgrunnlag i planarbeidet. Vi viser også til den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden som gir en oversikt over kjente, fredete kulturminner, kirkesteder og listeførte kirker.

Vi ber om at det tas hensyn til fredete og verneverdige kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap, og at ovenfor nevnte føringer/kilder benyttes som kunnskapsgrunnlag i planarbeidet, også i arbeidet med konsekvensutredningen hvor kulturminner/kulturmiljø er oppført som et eget utredningstema.

Konklusjon

Det er positivt at kommunen har tatt initiativet til å utarbeide en kommunedelplan for masseforvaltning. Det er i tråd med Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023. Vedtatt i kongelig resolusjon 14.mai 2019. Om masseforvaltning nevnes følgende: Fylkeskommunene og kommunene sikrer viktige mineralforekomster i sine planer og avveier utvinning mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. Tilgangen til og lagring av, byggeråstoffer ses i et regionalt perspektiv.

Det anbefales at følgende punkter tas opp til nærmere vurdering:

- Utarbeiding av kommunedelplanen for masseforvaltning bør omtales i kommunal planstrategi og prioriteres i forhold til andre tyngre planoppgaver.
- Sentrale aktører i kommunen som driver uttak av viktige mineralske forekomster inviteres til å være med i arbeidsgruppe. Det er viktig å ha med representanter for næringen

Kulturminner vil bli vurdert i den videre planprosessen og «Kulturminnekompasset: Regional plan for kulturminnevern i Buskerud 2017-2027 (vedtatt 27. april 2017)» er inkludert i planprogrammet blant regionale føringer.

Nevnte kunnskapsgrunnlag vil bli benyttet i det videre planarbeidet.

Rådmannen er enig at dette er sentrale og viktige tema som vil bli nærmere vurdert i planprosessen.

<ul style="list-style-type: none"> - Kommunen bør vurdere om det foreliggende kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å kunne utarbeide planen. Det anbefales å ta kontakt med regiongeologen og NGU. Kommunen har også selv kompetanse på fagområdet. - I forhold til mottak av masser bør det i større grad vurdere gjenbruk av masser med bakgrunn i masseoverskudd fra bygging av vei og bane. - Det utarbeides nærmere retningslinjer for kontroll av masser som går til mottak. En reduksjon av antall mottak kan også bedre situasjonen. 	
<p>2. Fylkesmannen i Oslo og Viken</p> <p>Fylkesmannen mener det er svært positivt at kommunen skal utarbeide en kommunedelplan for blant annet å sikre en helhetlig forvaltning av både overskuddsmasser og råstoffuttak i kommunen og regionen. I det videre planarbeidet ber fylkesmannen om at forhold knyttet til naturmangfold, landskap, friluftsliv, forurensning, vassdrag, jordvern blir tilstrekkelig utredet og ivaretatt i tråd med nasjonale og regionale føringer.</p> <p>Fylkesmannen viser til mål som er satt i forslag til planprogram, og mener dette er gode mål for arbeidet med planen og mener det er viktig at Ringerike kommune lykkes med å nå disse målene.</p> <p>Når det gjelder forslag til planprogram og videre utredninger, mener vi at planprogrammet har med seg de temaene som er aktuelle for å avklare konsekvenser for våre ansvarsområder.</p> <p>Fylkesmannen vil likevel anføre følgende som viktige innspill til det videre planarbeidet:</p> <p><u>Natur, landskap og friluftsliv</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Norge har gjennom ratifisering av internasjonale konvensjoner forpliktet seg til å stoppe tapet av biologisk mangfold innen 2020. Viktig at 	<p>Rådmannen tar innspillet til orientering. Innspillet vil bli brukt i det videre planarbeidet, og temaene listet opp vil være sentrale i utredningene.</p>

kommunen ivaretar leveområder for sjeldne, trua og sårbare arter (kategoriene CR/EN/VU), og arealer med naturtyper med verdivurdering «viktig» (B) og «svært viktig» (A).

- Alle offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal naturmangfoldlovens (nml) §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer, jf. nml § 7.
- I Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold, går det frem at regjeringen legger generasjonsperspektivet til grunn i forvaltningen av norsk natur. Regjeringen vil bidra til at dagens bruk av naturen er bærekraftig, hindre at arter utrykkes og naturtyper forsvinner, og videreføre arbeidet med å bevare et representativt utvalg av norsk natur. Truet natur skal tillegges særskilt vekt i avgjørelser etter sektorregelverk og ved arealplanlegging.
- Arealendringer er den største negative påvirkningen på norsk natur. Som et viktig prinsipp står det at dersom viktige naturverdier står i fare for å bli forringet eller ødelagt, er den foretrukne løsning i utgangspunktet å velge en annen lokalisering for tiltaket.
- Vassdrag må forvaltes gjennom helhetlig arealpolitikk som sikrer vassdragslandskap, vassdragsbelter og vannressurser. Pbl. § 1.8 fastsetter at det i 100- metersbeltet langs vassdrag skal tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og allmenne interesser. Randsoner langs vassdrag er meget artsrike og bevaringsverdige med hensyn til landskapsøkologi og biologisk mangfold. I tillegg utgjør vassdragsnaturen et viktig element i friluftssammenheng.
- Elvebredder og elvesletter er eksempler på natur som kan dempe effekten av flom, og bør så langt som mulig ivaretas i arealplanleggingen. Kommunene har etter vannressursloven § 11 mulighet til å fastsette bredden på et «naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr» langs vassdrag. Fylkesmannen ber derfor om at det legges vekt på å sikre et tilstrekkelig

vegetasjonsbelte langs vassdragene i kommunen og at dette blir en viktig føring for det videre planarbeidet når nye områder skal vurderes.

Forurensning

- Overskuddsmasser defineres som næringsavfall, jf. Forurensningsforskriften kap. 2. Forurensningsloven stiller krav til håndtering av næringsavfall. Næringsavfall skal primært bringes til lovlig avfallsanlegg, med mindre det gjenvinnes og kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt. Miljødirektoratet kan gjøre unntak fra nevnte krav gjennom enkeltvedtak.
- Massemottak som har til hensikt å motta masser for en terrengregulering som uansett skal iverksettes, uavhengig av tilgang til nevnte masser, kan anses som særskilt tilfelle som nevnt ovenfor. Alternativt må det opprettes et deponi i henhold til avfallsforskriften kap. 9.
- Selv om et tiltak anses som gjenvinning kan tiltaket føre til en annen form for skade eller ulempe på miljøet, og krever en særskilt tillatelse fra Fylkesmannen eller Miljødirektoratet. For eksempel spredning av partikler og organiske stoffer, innhold av nitrogen i sprengsteinsmasser, avrenning av partikler, miljøgifter, støy, støv og trafikkbelastning.
- Viktig at det foretas en reell kartlegging av behovet og at det gjøres en miljørisikovurdering av lokalitetene.
- Påvirkningen på etablerte boligområder må vurderes. Fylkesmannen påpeker ulemper uttak/mottak av masser kan ha for omgivelsene, som støy, støv og transport med tunge kjøretøy, og minner om retningslinje for støy i arealplanlegging T-1442/2016. Viser også til rikspolitiske retningslinjer for barn og unges interesser.
- Trafikksikkerhet for myke trafikanter må ivaretas.
- Fylkesmannen viser til vannmiljø, og forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) hvor det ifølge § 4 står at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes

med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og minst god kjemisk tilstand.

- Vannforskriften er fulgt opp gjennom regionale planer. Den regionale vannforvaltningsplanen for Vest-Viken ble godkjent av Klima- og miljødepartementet 4. juli 2016.
- Fylkesmannen ber om at det påses at tiltak (både nye og eksisterende) nær større vassdrag ikke forringer tilstanden i vannforekomsten. Det vises til vannforskriften § 12.

Jordvern

- Fylkesmannen ber om at dyrka mark blir ivaretatt i planforslaget, og viser til nasjonal jordvernstrategi vedtatt av stortinget i desember 2015 som sier at årlig nasjonal omdisponering av dyrka mark ikke skal overstige 4000 dekar innen 2020. Det vises også til Regional plan for areal og transport i Buskerud, vedtatt 15. februar 2018, hvor det er vedtatt en føring om at årlig omdisponering av dyrka mark ikke skal overstige 160 daa i snitt innen år 2020.

Risiko og sårbarhet

- I plan- og bygningsloven § 4-3 er det krav til utarbeidelse av en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) ved utarbeidelse av planer for utbygging. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Vi ber om at ROS-analysen følger planforslaget ved offentlig ettersyn og at eventuelle nødvendige tiltak mot uønskede hendelser blir innarbeidet i planen.

3. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF)

Det er etter DMFs oppfatning positivt og gunstig at Ringerike utarbeider en masseforvaltningsplan.

<p>DMFs oppfatning av planen er at den begrenses til å omhandle byggeråstoffene og skal ikke omhandle øvrige mineralske ressurser. DMF påpeker at det er registrerte forekomster av bant annet malm som Norges geologiske undersøkelse (NGU) har vurdert til å være av nasjonal betydning som ressurs. Det bør i arbeidet med planen vurderes om blant annet metoden for å sikre fremtidige ressurser i plan kan være relevant også for andre mineralske ressurser ut over byggeråstoffene, og om det kan være relevant å ta med i denne planen.</p> <p>14. mai 2019 ble det lagt frem nye nasjonale forventninger som etter DMFs oppfatning underbygger ytterligere intensjonene i kommunens planprogram, selv om ordlyden er noe endret.</p> <p>Positivt at «massebehov» er eget tema i konsekvensutredningen. DMF savner likevel en fortsettelse av resonnementet for å komplettere formuleringene i de nasjonale forventningene.</p> <p>DMF informerer om at kommunen har flere muligheter til å gjøre seg kjent med behovet for byggeråstoffer, og at dette må settes i sammenheng med tilgangen på ressursen det er behov for.</p> <ul style="list-style-type: none"> - NGU har estimater over volum i den enkelte forekomst (hovedsakelig løsmasser) - DMF har oversikt over tildelte konsesjoner - Kommunen har oversikt over områder på de ulike plannivå som åpner opp for uttak av masser <p>I prosessen med kommunedelplanen bør det også vurderes videre hvordan plankart og bestemmelser sikrer behovet og tilgang på ressurser nå og i framtida. DMF anbefaler at områder der det foregår uttak og områder det ønskes å legge til rette for framtidig uttak avsettes til råstoffutvinning i kommuneplanens arealdel. DMF anbefaler også at det stilles krav om reguleringsplan for områder der det skal drives</p>	<p>For å begrense planens omfang har det blitt vurdert at innholdet bare skal omhandle mottak og uttak av masser. Hvis det i løpet av planprosessen viser seg å være aktuelt å utvide innholdet til øvrige mineralske ressurser vil det bli gjort en ny vurdering på dette.</p> <p>Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2030 har blitt inkludert i planprogrammet under nasjonale føringer og regelverk.</p> <p>Siste avsnitt i kap. 1.2.1. har blitt utvidet med: «I nasjonale forventninger, 2019, kommer det frem at det er viktig å tilrettelegge for korte transportavstander fra uttak av byggeråstoffer til bygge- og anleggsformål for å redusere klimagassutslipp. Tilgangen til, og lagring av, byggeråstoffer må ses i et regionalt perspektiv. Videre påpekes det at det er viktig at mineralske masser av god kvalitet gjenbrukes som byggeråstoff der det er mulig. Dette for å redusere presset på bynære grus- og pukkressurser og behovet for massetransport. Helhetlig planlegging og vurdering av massehåndtering vil kunne bidra til dette. I kommunedelplanen skal det legges opp til gode logistikk-løsninger, hvor lastebilene ideelt sett kjører med last begge veier.»</p> <p>Tema «massebehov», i kap. 4.2 Tema for konsekvensutredning, har blitt oppdatert med følgende tekst:</p>
--	---

uttak av masser. Øvrige kjente forekomstområder med mineralske ressurser som er vurdert til å være av nasjonal eller regional betydning som ikke blir avsatt til råstoffutvinning bør etter DMFs oppfatning sikres med hensynssone. Kommunen bør også vurdere å benytte hensynssone for kjente forekomster kommunen vurderer at bør sikres for framtida.

Databaser og kartinnsyn

DMF forventer at det i arbeidet med kommunedelplanen blir innhentet oppdatert informasjon fra tilgjengelige ressursdatabaser og kart.

- DMFs kartinnsyn gir en oversikt over områder der det er gitt undersøkelses- og utvinningsrett etter mineralloven (bergrettigheter), og aktsomhetskart for gamle gruver. DMF vurderer at alle disse temaene bør vurderes å benytte inn i arbeidet med en plan for masseforvaltning. I tillegg har DMF oversikt over driftskonsesjoner i kommunen.
- NGU har databaser, og kartinnsyn, for grus, pukk og steintipper og mineralressurser. I planprogrammet er det vist til råstoff-forekomster i kommunen som har blitt kartlagt og verdivurdert av NGU i 2014. DMF forventer at kunnskapsgrunnlaget kommunen benytter i kommuneplanarbeidet ikke baseres kun på denne rapporten, da det kan ha kommet ny informasjon etter at rapporten ble utarbeidet. Vi forventer at eventuell oppdatert informasjon i NGUs databaser og kart også legges til grunn.

Kommunen bes ta kontakt med DMF om det er behov for ytterligere informasjon knyttet til konsesjonsbehandling etter mineralloven, eller andre tema innenfor DMFs forvaltningsområde som kan være relevant for arbeidet med masseforvaltningsplanen.

Mineraluttak har en lang tidshorison, og det er viktig med forutsigbarhet både for næringen og naboer. Videre må tilgjengelighet til mineralforekomster som kan være aktuelle fremtidige uttak sikres, samtidig som miljø- og samfunnshensyn ivaretas.

Hva er konsekvensene av å ikke sikre fremtidige råstoffressurser og arealer for mottak?

Hvor mye av massebehovet kan dekkes med gjenbruk av masser?

Fremtidig behov kartlegges og beskrives.

Få oversikt over store prosjekter som genererer eller har behov for masser i regionen. Det må gjøres en vurdering av kvaliteten på massene. Her vil NGUs kartlegging og eventuell nysupplerende verdivurdering bli benyttet.

Det vil bli innhentet oppdatert informasjon fra tilgjengelige ressursdatabaser og kart.

<p>4. Statens vegvesen (SVV)</p> <p>Statens vegvesen er vegmyndighet for riksvegene. Inntil 31.12.19 forvalter Statens vegvesen vegmyndighetene for fylkesvegen i Buskerud. Fra 01.01.2020 er det Viken fylkeskommune som selv vil forvalte vegmyndigheten for fylkesvegene.</p> <p>Det er i planprogrammet listet opp noen statlige føringer, som opplyses å ikke være uttømmende. For vår myndighetsområde gjelder vegloven, med forskrifter og vegnormaler hjemlet i forskriftene til vegloven. Dette gjelder for alle veger i Norge og disse føringene bør fremgå i planprogrammet.</p> <p>SVV gjør oppmerksom på at manglende konsekvensutredning på deres fagområde vil medføre innsigelse til planen. Innsigelse vil også være aktuelt om planen mangler sikring av nødvendige tiltak for å bøte på konsekvensen av merskapt transport fra den ønskede arealutviklingen. Vi gjør oppmerksom på at adkomst til områder, iht. vegloven, skal avklares i kommune(del)planer.</p>	<p>Vegloven er inkludert i planprogrammet under nasjonale føringer og regelverk.</p> <p>Tas til orientering.</p>
<p>5. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap</p> <p>Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring.</p> <p>DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor dette generelle svaret.</p> <p>Det er Fylkesmannen som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker.</p> <p>Fylkesmannen har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.</p> <p>DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter 	<p>Tas til orientering.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Transport av farlig gods • Brannsikkerhet herunder tuneller og underjordiske anlegg • Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene) <p>Siden Fylkesmannen har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Fylkesmannens oppfølging. DSB samarbeider med Fylkesmannen og vil gi faglig innspill til Fylkesmannen dersom det er nødvendig. Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.</p> <p>Vi viser for øvrig til www.dsb.no for DSBs veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging og veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.</p>	
<p>6. Mattilsynet</p> <p>Vi merker oss at noe av hensikten med planarbeidet er å sikre fremtidige ressurser på en bærekraftig måte og redusere fremtidige arealkonflikter.</p> <p>Mattilsynet er sektormyndighet i saker som kan berøre drikkevann og drikkevannskilder, og skal påse at nasjonale, regionale og lokale bestemmelser og føringer vedrørende drikkevann skal ivaretas. Vi ønsker i den forbindelse å komme med følgende innspill til planarbeidet:</p> <p>Drikkevann og drikkevannskilder er en av våre viktigste naturressurser, og en trygg og sikker levering av drikkevann til befolkning og næringsliv er en betingelse for god folkehelse og for et velfungerende samfunn.</p>	<p>Kommuneplanens samfunnsdel har flere målsettinger og strategier som har betydning for drikkevann, blant annet «sikre at alle vann og vassdrag har god eller svært god økologisk og kjemisk vannkvalitet». Drikkevann og drikkevannskilder vil bli ivaretatt i det videre planarbeidet.</p>

<p>Myndighetene har de siste årene sendt tydelige signaler om at drikkevannskilder skal gis økt beskyttelse fordi de er viktige for samfunnet. Vi viser i den forbindelse Nasjonale mål for vann og helse vedtatt av regjeringen 22.mai 2014. Her er det angitt en rekke mål og tiltak som skal bidra til å forbedre og sikre drikkevannsforsyning til befolkningen. Et eksempel på dette er at drikkevannskilder, gjennom prosesser etter relevant regelverk, skal beskyttes mot forurensninger slik at behovet for vannbehandling til drikkevann blir minst mulig. Samfunnsutvikling og klimaendring vil medføre en økt belastning på drikkevannskilder og nedbørsfelt, og dette vil etter vår mening medføre et stadig økende behov for beskyttelse i framtida, og dermed kreve en streng vurdering av aktivitet nær drikkevannskilden.</p>	<p>Dette vil bli vurdert i den videre planprosessen. Drikkevannsforskriften og nasjonale mål for vann og helse tas med i planprogrammet, under kap. 1.2.1.</p>
<p>7. Bane Nor</p> <p>Det er positivt at kommunen lager en helhetlig plan for masseforvaltning. Bane NOR planlegger en rekke store samferdselstiltak i regionen, og vil i fremtiden ha behov for avhending av masser på egnet sted. Om det planlegges massedeponi eller uttak i nærheten av eksisterende og fremtidig jernbaneinfrastruktur er det viktig at det gjøres tilstrekkelige vurderinger rundt risiko og sårbarhet for jernbanen.</p> <p>Vi har ingen ytterligere merknader.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>8. Avinor AS</p> <p>Avinor har ingen merknader til planarbeidet og forslag til planprogram.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>9. Ringerike kommune, miljøretta helsevern</p> <p>Kommuneoverlegen, miljørettet helsevern er rådgivende helsemyndighet i henhold til Folkehelseloven kapittel 3. Miljørettet helsevern og tilhørende forskrifter.</p> <p>Kommuneoverlegen anbefaler areal- og byplankontoret å opplyse om <i>folkehelselovens kapitel 3 Miljørettet helsevern og forskrift om miljørettet helsevern</i> i planprogrammet.</p>	<p>Folkehelselovens kapitel 3 Miljørettet helsevern og forskrift om miljørettet helsevern er inkludert i planprogrammet under nasjonale føringer og regelverk.</p>

<p>Forskriften vil gjelde for planlegging, drift og avvikling av virksomheter og eiendommer for uttak, lagring, bearbeiding, transporterering m.m. av masser, se merknader til forskriftens § 2. <i>Virkeområde.</i></p>	
<p>10. Oslo kommune</p> <p>Oslo kommune er positive til at det startes opp et arbeid med kommunedelplan for masseforvaltning. Positivt at masseforvaltningen skal ses på i en regional sammenheng, med medvirkning og dialog mot statlige og regionale myndigheter.</p> <p>Oslo kommune er opptatt av at det regionale perspektivet også gjenspeiles i konsekvensutredningen for kommunedelplanen. Transport er angitt som utredningstema under <i>4.2 Tema for konsekvensutredningen</i>, med fokus på konsekvensene for nærområdene rundt masseuttaket og – mottak. Oslo kommune vil understreke at trafikkanalysen også må belyse i hvilken grad nyetablering eller utvidelse av masseuttak og – mottak fører til økt anleggstrafikk på det regional veinett og inn mot Oslo.</p>	<p>Kommunen legger prinsippene i samordnet bolig-, areal – og transportplanlegging til grunn i videre planlegging.</p> <p>Transport vil være et sentralt tema i det videre planarbeidet, og det vil bli utarbeidet en trafikkanalyse som vil se på konsekvensene av etablering og utvidelse av masseuttak og masseuttak.</p>
<p>10. Modum kommune</p> <p>Modum kommune er av den oppfatning at dette er fornuftig tiltak da det foregår større masseuttak i distriktet og det er viktig å ha et godt regelverk for å hindre ulovlig deponering samt ivareta miljøaspektet på en god måte.</p> <p>Modum kommune ønsker som nabokommune å få planen til høring når den er utarbeidet, da vi selv har tilsvarende forhold i vår kommune. I tillegg kan være</p>	<p>Planen vil bli tilsendt Modum kommune ved offentlig ettersyn. Det vil også bli lagt til rette for dialogmøter med nabokommunene for å få en god oversikt over dagens og fremtidens situasjonen i regionen.</p>

<p>aktuelt for Modum kommune å utarbeide en liknende kommunedelplan på sikt slik at det vil være nyttig å få kjennskap til deres erfaringer med dette arbeidet.</p>	
<p>12. Krødsherad kommune</p> <p>Krødsherad kommune ser det som positivt at Ringerike kommune utarbeider en kommunedelplan for masseforvaltning.</p> <p>Krødsherad kommune informerer om at det i disse dager foregår reguleringsplanarbeid for Redalen Pukkverk. Formålet med planen er å:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utvide eksisterende område for uttak av stein - Knusing og midlertidig lagring av steinmasser - Mottak, midlertidig lagring av steinmasser - Mottak og bearbeiding av jord/gravemasser for gjenbruk og produksjon av jord - Etablering av ny gjenbruksstasjon for avfall <p>Området ligger nært opp til fv. 177 mellom Sokna og Hamremoen.</p>	<p>Tas til orientering.</p>
<p>13. Tunsberg bispedømme</p> <p>Ut fra den mottatte dokumentasjonen og i samråd med Den norske kirke lokalt, ved kirkevergen, kan vi ikke se at planen vil kunne ha konsekvenser for ansvarsområdene våre. Dersom forholdene skulle endre seg i løpet av planprosessen, ber vi om å bli kontaktet.</p>	<p>Tas til orientering. Tunsberg bispedømme vil få planen til offentlig ettersyn.</p>